

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: **V. P.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 5. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 22. 5. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

1. Rozhodnutím ze dne 12. 2. 2024, č. j. X, žalovaná snížila žalobkyni od 16. 4. 2024 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Praha – východ (dále jen „OSSZ“) ze dne 15. 11. 2023 totiž pracovní schopnost žalobkyně poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 40 %.
2. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, na jejichž základu žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) prvostupňové rozhodnutí změnila tak, že se žalobkyni od 16. 6. 2024 invalidní důchod odnímá.
3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Žaloba a další podání účastníků řízení

4. Žalobkyně nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu. Nebylo objektivně přihlédnuto k širokému spektru zdravotních potíží, které žalobkyni nedovolují vykonávat výdělečnou činnost. K žalobě přiložila lékařskou zprávu z ambulantního vyšetření prof. Chomiaka ze dne 12. 6. 2024, rentgenový snímek pánve z téhož dne a lékařskou zprávu praktické lékařky MUDr. T. ze dne 14. 6. 2024.
5. Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala rozhodnou právní úpravu a průběh dávkového řízení. Řízení o námitkách bylo správné, objektivní. Institut pro posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) při vyhotovení posudku nepochybil. Posudek je úplný, správný a přesvědčivý. Ani dříve přiznaná invalidita a invalidní důchod nezaručují, že jde o trvalý stav. S ohledem na uplatněné námitky žalovaná navrhuje provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V průběhu jednání dne 27. 5. 2025, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Další dokazování soud neprováděl. S lékařskými zprávami připojenými k žalobě se soud seznámil prostřednictvím posudku posudkové komise MPSV, která je vzala za jeden z podkladů pro posouzení žalobkynina zdravotního stavu, a nebylo proto třeba jimi provádět dokazování při jednání.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně požádala již v roce 2008 o invalidní důchod. Ten jí byl přiznan (jako částečný invalidní důchod). V letech 2012 – 2021 žalobkyně pobírala invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, od roku 2021 pak pro invaliditu třetího stupně.
8. Dne 15. 11. 2023 proběhla kontrolní lékařská prohlídka. Podle posudku lékaře OSSZ z téhož dne je rozhodující příčinou žalobkynina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zdravotní postižení podle kapitoly XV, oddílu B, položky 8b (tedy Endoprotézy na dolních končetinách, endoprotézy kyčelního, kolenního, hlezenního kloubu – středně těžké poruchy) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) s mírou poklesu pracovní schopnosti 40 %. Dobu platnosti posudku lékař OSSZ stanovil trvale.

9. Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná na základě posudku ze dne 15. 11. 2023 snížila od 16. 4. 2024 žalobkyni invalidní důchod na důchod pro invaliditu prvního stupně.
10. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala dne 22. 2. 2024 námitky. Namítala, že její zdravotní stav je dlouhodobě špatný bez výhledu na zlepšení. Chodí bez kloubu, a proto nemůže chodit do zaměstnání.
11. Posudkový lékař IPZS zpracoval v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně, posudek ze dne 16. 4. 2024. V něm uvedl, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je oboustranná koxarthroza, stav po totální endoprotéze levého kyčelního kloubu v červnu 2016, pro selhání endoprotézy v září 2022 reimplantace acetabulární komponenty. Chůze o širší bázi s odlehčováním levé dolní končetiny, schopná jízdy na kole. Rentgenové vyšetření prokázalo postavení bez změny, postavení endoprotézy vyhovující, osteosyntéza bez známek uvolnění. Z medicínského hlediska zhojeno, postavení vyhovující, není důvod k používání kompenzačních pomůcek. Z komorbidit stav po hemilaminektomii hrudní části páteře pro absces v roce 2019, stav po flebotrombóze levého bérce v roce 2021 s plnou rekanalizací, anamnesticky abusus pervitinu. Posudkový lékař IPZS hodnotil žalobkynin zdravotní stav jako lehké funkční postižení podle kapitoly XV, oddílu B, položky 8a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 15 %. Prvostupňové posouzení je nevalidní a neakceptovatelné s ohledem na doloženou objektivní odbornou dokumentaci a je nedůvodně nadhodnocené.
12. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že žalobkyni od 16. 6. 2024 odňala invalidní důchod. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 27. 5. 2024.

Posouzení žaloby

13. Soud ověřil, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná. Žalobkyně žalobu nejdříve podala dne 3. 7. 2024 k Okresnímu soudu Praha-východ. Usnesením ze dne 17. 7. 2024 okresní soud řízení o žalobě zastavil a současně žalobkyni poučil, že do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto usnesení může podat žalobu u věcně a místně příslušného krajského soudu. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení (§ 72 odst. 3 s. ř. s.). Usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci dne 8. 8. 2024 a téhož dne podala žalobkyně žalobu u zdejšího soudu. Má se tedy za to, že žaloba byla podána dne 3. 7. 2024, tedy v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je včasná.
14. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 17. 4. 2025, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členem posudkové komise byl i lékař s odborností fyziatrie a rehabilitační lékařství, který žalobkyni při jednání komise též vyšetřil. Posudková komise nesouhlasila se systémovým zařazením při posudkovém hodnocení v prvoinstančním i námitkovém řízení, protože stav byl hodnocen podle funkčnosti aplikované endoprotézy levého kyčelního kloubu, která však byla odstraněna 16. 6. 2023 pro infekční komplikace. Od

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

té doby je žalobkyně v pohybové aktivitě trvale významně omezena pro chybění kyčelního kloubu, a tento stav potrvá do další operace, která je indikována přibližně v létě 2026, pokud nedojde k dalším infekčním či trombotickým komplikacím. U žalobkyně jde o pozdně rozpoznanou Perthesovu chorobu (*ortopedická nemoc, při které dochází k poruše cévního zásobení hlavice stehenní kosti, což vede k její aseptické nekróze, tedy odumření kostní tkáně, pozn. soudu*), se stavem po trojí osteotomii pánve (*chirurgický zákrok, při kterém se kost prořízne za účelem úpravy její osy nebo délky*) a varizaci proximálního femuru s následným vznikem koxartrozy levého kyčelního kloubu se zkratem končetiny o 2 cm. Žalobkyně se podrobila totální endoprotéze levého kyčelního kloubu 11. 6. 2016, komplikující akutní popliteocurální flebotrombozu (*hluboká žilní tromboza*) vlevo prodělala v březnu 2021 (nyní s plnou rekanalizací). V září 2022 byla pro selhání endoprotézy (jamky) provedena reimplantace acetabulární komponenty. Současný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se odvíjí od další operace – odstranění endoprotézy 16. 6. 2023 pro infekční komplikace (MRSA, HCV). Postavení kloubu je od té doby dosud sice vyhovující, nicméně pahýl femoru (kyčelní kosti) je zaklíněn do kloubní jamky. Kyčelní kloub tak prakticky chybí, končetina je zkrácena o 5 cm, chůze je velmi obtížná, vadného stereotypu, bolestivá. Dále je referována spastická parapréza dolních končetin lehkého stupně s akcentací vlevo a pohybové potíže zhoršuje nesouvisající rhizartroza (*degenerativní onemocnění postihující kořenový kloub palce ruky*) a stav po operaci páteře – částečné odstranění meziobratlové ploténky pro hnisavou komplikaci dne 23. 10. 2019 s trvajícími bolestmi páteře.

16. Podle posudkové komise je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zdravotní postižení srovnatelné s postižením uvedeným v kapitole XV, oddílu B, položce 9c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (tedy ztuhnutí nebo omezení pohybu v kyčelním nebo kolenním kloubu/kloubech – těžké omezení hybnosti jednoho nebo více kloubů nebo končetiny/končetin, podle rozsahu funkčního postižení), pro které je stanoveno rozpětí poklesu pracovní schopnosti 35–50 %. Posudková komise zvolila horní hranici daného rozpětí, tj. 50 %, a to pro evidentní těžké omezení hybnosti jedné dolní končetiny s dopadem na omezení některých denních aktivit. Zohlednila též postižení páteře a další komorbidity uvedené v diagnostickém souhrnu. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti již dále neměnila. Dobu platnosti posudku stanovila do dubna 2027, kdy je očekáván příznivý efekt plánované operace, pokud k ní v dosud příznivém neinfekčním terénu dojde. Vzhledem k dosažené současné dílčí stabilizaci i přes chybění kloubu tak není pracovní potenciál vyčerpán natolik, aby nedovoloval vhodné pracovní zařazení. Posudková komise doporučila lehkou manuální práci převážně vsedě s podstatně menšími nároky na prováděnou činnost v rozsahu a intenzitě snížení alespoň o polovinu. Datum změny stupně invalidity posudková komise určila na 15. 11. 2023, tedy k částečné stabilizaci po odstranění endoprotézy.
17. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
18. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

19. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
20. Posudek ze dne 6. 3. 2025 shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) dostojí. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace, a to i z nejaktuálnějších lékařských zpráv dokumentujících zdravotní stav žalobkyně po poslední operaci levého kyčelního kloubu (kdy byla odstraněna endoprotéza). Při jednání komise žalobkyni také osobně vyšetřil člen komise – fyziatr/rehabilitační lékař. Posudková komise hodnotila žalobkynin zdravotní stav komplexně, vyjádřila se ke všem obtížím plynoucím z předložené lékařské dokumentace a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XV, oddíl B, položku 9c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozpětí 35–50 %. Posudková komise vysvětlila, proč zvolila horní hodnotu stanovené hranice (evidentní těžké omezení hybnosti jedné dolní končetiny s dopadem na omezení některých denních aktivit při zohlednění vertebrogenního postižení a další komorbidit) a proč ji dále neupravovala podle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity (další zdravotní postižení byla již zohledněna v rámci základního vyhláškou stanoveného rozpětí), aby uzavřela, že míra poklesu žalobkyniny pracovní schopnosti činí 50 %. Posudková komise též vysvětlila, proč žalobkynin zdravotní stav nadále (od 15. 11. 2023) neodpovídá invaliditě třetího stupně

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

(částečná stabilizace stavu po odstranění endoprotézy, což je ale dočasný stav). Teprve posudková komise se v míře dostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu zabývala závěry vyplývajícími z lékařských zpráv a zejména žalobkyni osobně vyšetřila, přičemž na rozdíl od posudkových lékařů zohlednila zejména důsledky odstranění endoprotézy v roce 2023 a z toho vyplývající významná pohybová omezení. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.

21. Byť by bylo možno posudkové komisi vytknout, že stěžejní pasáže posudku obsahují namísto obecného jazyka mnoho odborných lékařských pojmů (latinských výrazů) a komplikovanou strukturu textu, lze z něj bez větších obtíží zjistit, jak posudková komise hodnotila žalobkynin zdravotní stav a proč zvolila jeho podřazení pod konkrétní zdravotní postižení dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. I přesto soud připomíná posudkové komisi, že posudek by měl být vypracován pro „inteligentní laiky“, tedy jeho text by měl být formulován převážně prostřednictvím pojmů obecného jazyka a s důkladným vysvětlením souvislostí, jež jinak zná a chápe jen odborník – lékař (viz rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15).
22. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k posudkům vypracovaným ve správním řízení, z nichž žalovaná vycházela. Dospěl přitom k závěru, že jako přesvědčivější, logický a vycházející z neúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 17. 4. 2025. Podstatné je (nad rámec toho, co soud uvedl již shora) zejména to, že posudková komise na rozdíl od posudkových lékařů zohlednila následky operace dne 16. 6. 2023, při které byl žalobkyni odebrán umělý kyčelní kloub z levé nohy. Soud zdůrazňuje, že posudkoví lékaři tuto skutečnost a následky z ní vyplývající (zhoršení žalobkyniných pohybových schopností) zcela pominuli, stejně jako další komorbidity.
23. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, že žalobkyně byla k 15. 11. 2023 invalidní v prvním stupni, resp. že k 16. 6. 2024 nebyla invalidní vůbec.

Závěr a náklady řízení

24. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 17. 4. 2025 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
25. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyně náhradu nákladů soudního řízení nepožadovala, a proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. května 2025

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.